

تاریخ عصر بعثت جلسه ششم

➤ بررسی و نقد روایات مشهور بعثت رسول اکرم (ص)

- بدرستی در تاریخ و حدیث ماجرای بعثت خاتم الانبیاء نیامده است.
- محمد(ص) خاتم پیامبران و اشرف آنان و آورنده کامل ترین و برترین تعالیم الهی (دین اسلام) است که وحی با رحلت محمد(ص) پایان می گیرد.
- روایت های مختلف و متضادی در مورد بعثت آمده که مشهورترین آنها منقول از عایشه و خواهر زاده وی عبدالله و عروه بن زبیر است

➤ گزیده روایت عایشه از بعثت پیامبر(ص)

جبرئیل بر محمد (ص) در غار حرا آمد و گفت: بخوان من نمی توانم بخوانم محمد(ص) را فشار داد و گفت: بخوان من نمی توانم بخوانم . مجدداً محمد(ص) را فشار داد تا مقاومتش تمام شد و رها کرد و گفت: بخوان گفت: نمی توانم **((اقرأ باسم ربك الذي خلق خلق الانسان من علق اقرأ وربك الاكرم الذي ... ما له اعلم*))** محمد(ص) وحشت زده از غار به خانه آمد و خدیجه محمد(ص) را پیش ورقه بن نوفل (پسر عموی خود در جاهلیت مسیحی شده بود) برد و پس از شنیدن واقعه گفت: این همان ناموس است که بر موسی نازل شد (ورقه عمری نکرد و مرد و وحی الهی به تأخیر افتاد)

◆ نقل عایشه با اختلافاتی از طرق مختلف در منابع گوناگون آمده است.

- ◆ ملک با لوحی فرود آمد و از محمد(ص) خواست بخواند.
- ◆ به سیمای واقعی خود ظاهر شده بود که تمامی افق پر کرده بود .
- ◆ حضرت را چنان فشرد که گویی جانش از بین می خواست برود.
- ◆ به راهنمایی ورقه بن نوفل خدیجه از محمد خواست تا بار دیگر آن موجود بر محمد(ص) ظاهر شود تا یقین حاصل شود شیطان نیست و جبرئیل است.
- ◆ محمد(ص) با دیدن پیک وحی دچار تردید که می خواست خود را از بالای کوه به پایین اندازد.
- ◆ پس از بعثت بر تختی بر کوه حرا با تاجی بر سر اعلام نبوت محمد(ص) شد.

➤ ایرادات وارده بر روایات بعثت

۱- محمد(ص) به ملک می گوید من نمی توانم بگویم حال محمد(ص) **نابغه عرب** چگونه ۵ کلمه به زبان مادری رانمی تواند؟

ملک با لوحی در دست به محمد(ص) می گوید بخوان حال محمد(ص) **امی** و سواد ندارد چگونه مکلف به انجام کاری می کند که در توان محمد(ص) نیست در صورتی که خدا اراده کرده او **امی** باشد؟

۲- **وحی: ((صدای آهسته تلفظ و بر قلب محمد(ص) نقش می بست))** که ۳ بار بر محمد (ص) خوانده شود او نتواند امری که در هیچ پیامبر سابقه نداشته محمد (ص) که خاتم است آیا ۳ بار که محمد(ص) فراموش نکند؟ وحی آهسته تلفظ و بر قلب محمد(ص) نقش می بست .

۳- **فشار جبرئیل هیچ توجیهی ندارد.** اگر توان در فشار نهفته است چرا بار اول اثر نکرد؟ و پس از بعثت مثل سابق قادر به خواندن نشد و خاصیت خود را از دست داد؟

۴- **مشخص نیست مقصود از اقرأ چیست؟** محمد(ص) در برابر امر **((اقرأ*))** چه باید بکند؟

۵- **مورخان و مفسران** روایت ۵ آیه اول سوره علق در روز بعثت نازل شد و نگفته اند چرا **اولین سوره قرآن** *** (بسم الله الرحمن الرحيم)* نداشتند و (بسم الله)* موجود آن چه وقت آورده شد؟**

۶ پذیرفتنی نیست که محمد(ص) قبل از بعثت با وحی و فرشته مرتبط بوده حال وحشت زده و متمایل به پرتاب خود از کوه و یا اضطراب خود به ورقه بن نوفل شخصی نا شناخته و احتمالاً موهوم دارد عرضه دارد.

۷ ناقلاًن روایت بعثت از نظر شیعه هیچ کدام مورد اعتماد نیستند. (عایشه متولد پس از ۵ سال بعد بعثت و روایت از که نقل؟ مرسل و غیر اعتماد) (دیگر راویان بعثت از خاندان زبیر و موالی آنها و دشمنان اهل بیت و غیر اعتماد و مجروح)

۸ تشریفات چون تاج و تخت در مقام و شان نبوت نیست و در خور سلاطین و شاهان است بلکه در کمال سادگی و دور از هر تشریفات مادی باشد.

❖ واقعیت بعثت از دید گاه شیعه

روایت امام هادی(ع) که می فرماید:

محمد(ص) که تجارت شام را ترک و آنچه به خدا به او بخشیده بود بین مستمندان پخش کرده به کوه حرا می رفت و از فراز آن آثار رحمت الهی نگریسته با روشن بینی خاصی به عبادت خداوند بود و خداوند نظر به قلب وی کرده و دل وی را بهترین و روشن ترین و نرم ترین دلها یافتند در حاله ای از نور محمد(ص) به او نگاه کرد بازوی محمد(ص) گرفته بخوان **(*اقرا*) نام خدایت که جهان و جهانیان آفریده و انسان از ماده پست آفریده و خدایت بزرگ است خدایی که با قلم دانش آموخت به انسان چیزهایی آموزاند که نمی دانست** پیک وحی رسالت خود را به پایان رساند و به آسمانها رفت و محمد(ص) از عظمت و شکوه ذات حق بی هوش و دچار تب شد.

- محمد(ص) نگران از قریش و مردم مکه که او را تکذیب و مجنون و تماس با شیطان بخواندند.
- با اراده خداوند و دادن نیروی به محمد (ص) که هر چه در جلوی وی به سخن آمده و ادای احترام کرده **(*) السلام علیک ایها عبیج الله / السلام علیک ایها ولی الله / السلام علیک ایها رسول**

الله (**)

- عالی ترین مقام و بالاترین درجه خدا به تو دهد علی (ع) جانشین تو و چشمت به فاطمه (س) روشن و حسن و حسین سرور اهل بهشت که از فاطمه و علی باشند.
- **لِوای حمد** به تو و تو به علی می سپاری ((پرچمی که در سرای دیگر همه پیامبران صدیقان و شهیدان در زیر آن جمع شده و علی فرمانده آن تا درون بهشت است.
- پس از اعلام رسالت در منابع شیعه آمده از نور و بوی خوش درون خانه محمد(ص) که خدیجه میبرد محمد (ص) می فرماید: **نور نبوت** است و بگو **(** لا اله الا الله و محمد رسول الله (**))**

بررسی و تاملی در آغاز بعثت

بر اساس بررسی یکی از محققان معاصر جبرئیل از پیامبر خواست **(*) بسم الله الرحمن الرحیم (*)** به زبان آورد و **(*) اقرا باسم ربک الذی خلق (*)** نیز بهمان معناست. برخی مفسران **(*) باسم (*)** زائد است معنا نداشته و برای زینت است و جبرئیل که از محمد (ص) خواست و محمد (ص) نمی دانست در آغاز وحی و پیک وحی نام خدا نحوه قرائت ان پس (ما اقرا؟) ملک می گوید:

(*) بسم الله الرحمن الرحیم* اقراء باسم ربک الذی خلق (*)

❖ چند حدیث در منبع مهم اسلامی و شیعه

• حدیث اول

در کتب کافی در باب فضل قرآن که امام صادق (ع) می فرماید:

نخستین چیزی که بر پیامبر (ص) نازل شد **((بسم الله الرحمن الرحیم* اقرا باسم ربک الذی خلق (**))**

• حدیث دوم

شیخ صدوق در عیون اخبار الرضا از امام هشتم رضا (ع) می فرماید:
اولین باری که جبرئیل بر محمد (ص) نازل شد گفت: **الموحذ بالله من الشیطان الرجیم ((بسم الله الرحمن الرحیم* اقرا باسم ربك الذي خلق*))**

• حدیث سوم

برقی در محاسن از صفوان جمال نقل می کند امام صادق (ع) فرمود:
هیچ کتابی از آسمان نازل نشد مگر در آغاز آن **((بسم الله الرحمن الرحیم*))** بود.

♦ پیک وحی با ۶ آیه برخلاف مشهور (۵) آورده ۵ آیه و قبل آن نام خدا را آورد با **((بسم الله الرحمن الرحیم*))** آغاز کند.

♦ در آغاز وحی و اولین لحظات رسالت از او **((بسم الله الرحمن الرحیم*))** خواسته شد بر زبان آورد.
♦ روایت ترس و وحشت آن حضرت بهنگام دیدن جبرئیل و نیز تب و لرز موقع ورود به خانه و گفتن:
<<دثرونی دثرونی زملونی زملونی>> پذیرفته نیست.

♦ طبری در مجمع البیان می گوید:

((ایها المدثر*)) ای کسی که در بستر افتاده‌های برخیز و قوم خود را از عذاب خداوند بیم ده و در این راه سخت کوشا باش .

سپس با رد روایت دثرونی درست نیست مجلسی هم در بحار الانوار آورده و تخطئه می کند. زیرا
خدا با علامت روشن وحی می کند تا یقین شود از جانب خداست و بعد وحی نیاز به تقویت و ترس وجود ندارد.

♦ با برترین فرشته الهی اشرف انبیاء در ارتباط بوده نمی توان قبول کرد هنگام بعثت که غرق در تفکر و تعمق و عبادت بود دچار تردید و ترس شود. چیزی که بر هیچ پیامبری رخ نداد.

♦ مقایسه موسی (ع) با محمد (ص) در زمان بعثت ابطلان امر را می رساند.

♦ **((ایها المدثر*))** خوابیدن یا پوشاندن پیامبر بعد از بعثت دلیلی بر تب و لرز نیست . از خدا دور است که با این حال بر انداز مردم فرا خواند؟ بلکه نیک آنست بگویم پیامبر پیش از بعثت به حرا برای عبادت می رفت و به خانه می آمد و استراحت می کرد.

♦ سوره مدثر همان روز یا کمی پس از آن نازل شده باشد خدا به پیامبرش می فرماید: باید از این به بعد بدانند مسئولیتی سنگین متوجه اوست که دیگر چون پیش از بعثت خواب و استراحت نخواهد داشت برخیزد و به امر رسالت پردازد.

در پناه حق موفق باشید

سلطان محمدی